

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 07 grudnia 2009 r.

LWA-410-38-05/2009
P/09/110

**Pan
Bogdan Tarczyński
Powiatowy Lekarz Weterynarii
W Siedlcach**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Siedlcach, zwanym w dalszej treści „Inspektoratem”, kontrolę w zakresie realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń w okresie 2008 – 2009 (III kwartały).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 12 listopada 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń (zwanego dalej programem), mimo stwierdzonych uchybień, które nie miały jednak zasadniczego wpływu na jego realizację.

1 W wyniku realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń w 2008 i w III kwartałach 2009 r. stwierdzono że, badaniem I stopnia objęto 1942 stada tj. 74,3% w stosunku do planowanej ilości (2615 stad liczących 57 564 sztuk), badaniem II stopnia objęto 1385 stad tj. 90,1% planu (1537 stad liczących 34 831 sztuk), badaniem III stopnia objęto 991 stad obejmujących 28 748 sztuk tj. 72,9 % planu. Zwierzęta ze wszystkich stad (4), w których stwierdzono zakażenie wirusem choroby Aujeszkyego, w wyniku realizacji decyzji Powiatowego Lekarza Weterynarii w Siedlcach (zwanego dalej PLW) poddano ubojowi, wypłacając rolnikom stosowne odszkodowania. PLW zgodnie z zarządzeniem Głównego Lekarza Weterynarii z dnia 30 maja 2008 r. terminowo sporządzał sprawozdania z realizacji programu zawierających m.in. dane dotyczące ilości pobranych prób i wyników ich badań oraz dane o ustaleniu statusu stad, które były zgodne z prowadzoną dokumentacją.

2. Uwagi NIK dotyczą sposobu ustalania ilości stad trzody chlewnej podlegających badaniom w powiecie siedleckim zarówno w Systemie Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt jak również rejestru prowadzonego przez

PLW. Z ustaleń kontroli wynika, że PLW nie posiadał aktualnych rejestrów z przyczyn od niego niezależnych, gdyż obowiązek zgłoszenia ciążył na hodowcach. Z otrzymanego z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wykazu siedzib 1119 stad w okresie 2008 r. po wstępnej weryfikacji i uwzględnieniu tzw. stad pustych przewidziano do badań 2615 stad. Po dalszym rozpoznaniu w 2009 r. stwierdzono dodatkowo 362 stada jako nie zarejestrowane w ARiMR, pomimo to nie zwiększono liczby stad przewidzianych do objęcia programem.

3. NIK nie wnosi zastrzeżeń do nadzoru sprawowanego przez PLW nad pracą lekarzy weterynarii realizujących czynności zlecone w ramach programu. Na podstawie art.16 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji weterynaryjnej², PLW wyznaczył w drodze decyzji administracyjnej 11 lekarzy weterynarii nie będących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej (jeden wyznaczony lekarz w marcu 2009 r. zrezygnował z wykonywania czynności zleconych przez PLW). Osoby te spełniały wymogi określone w § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu czynności wykonywanych przez osoby niebędące pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej oraz kwalifikacji tych osób³. Działalność 9 z 10 lekarzy biorących udział w realizacji programu PLW skontrolował, nie stwierdzając uchybień w działaniach w jego realizacji.

4. NIK nie wnosi zastrzeżeń do nadzoru weterynaryjnego nad Stacją Unasienniania Loch (SUL). Kontrola wykazała, że nadzór weterynaryjny nad SUL przebiegał prawidłowo i polegał na przeprowadzaniu przez Inspektorat corocznych kontroli (po 1 kontroli w 2008 i 2009 r.) w zakresie min. warunków weterynaryjnych do zatwierdzenia centrum pozyskiwania nasienia świń, wymagań weterynaryjnych odnoszących się do nadzoru nad centrum pozyskiwania nasienia świń, wymagań weterynaryjnych obowiązujących przy wprowadzaniu zwierząt do uznanego centrum pozyskiwania nasienia świń, badań okresowych zwierząt, wymagań weterynaryjnych odnoszących się do zwierząt od których pozyskiwane jest nasienie oraz warunków jego transportu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do nasienia świń⁴.

Zgodnie z programem zwalczania choroby Aujeszkiego zostały przeprowadzone 3 etapy badań krwi u knurów i na podstawie wyników badań krwi (ujemne) wydane zostały 3 decyzje PLW nadające stadu odpowiednie statusy epizootyczne.

5. W ocenie NIK w okresie objętym kontrolą środki budżetowe na realizację programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń wydatkowano celowo. Prawidłowo naliczono i wypłacono wynagrodzenie za pobranie próbek krwi od świń i zwrot kosztów dojazdu dla osób wyznaczonych przez PLW w Siedlcach, stosownie do rozporządzenia z dnia 2 sierpnia 2004 r. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii⁵. Łączna kwota wydatkowanych środków w tym okresie wyniosła 250,8 tys. zł w tym: 177,6 tys. zł na wynagrodzenia dla osób wyznaczonych jako urzędowi lekarze weterynarii z uwzględnieniem zwrotu kosztów dojazdów, 44,5 tys. zł wypłacone w formie odszkodowań za zwierzęta padłe w wyniku realizacji programu lub zabite z nakazu PLW oraz poddane ubojowi z nakazu PLW,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz.U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842 ze zm.

³ Dz.U. Nr 89, poz. 860 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 100, poz. 1017 ze zm

27,7 tys. zł pozostałe wydatki obejmujące zakup usług dezynfekcyjnych, transport, ubój, utylizację oraz zakup pętli.

6. W ocenie NIK nadzór nad realizacją programu zwalczania choroby Aujeszkyego nie był w pełni skuteczny. Ocenę tę uzasadnia fakt nie posiadania przez Inspektorat danych dotyczących liczby przypadków wizyt w stadzie i niepobrania prób z powodu wcześniejszej likwidacji produkcji. Inspektorat nie podejmował również działań w celu uzyskania informacji o zmianach w obsadzie stad, a w szczególności o liczbie i miejscu stad, w których była zlikwidowana produkcja żywca wieprzowego.

7. NIK pozytywnie ocenia działania PLW w zakresie odkażania pomieszczeń, w których stwierdzono przypadki wystąpienia choroby Aujeszkyego.

8. W ocenie NIK nadzór nad ponownym zasiedlaniem stad po uprzedniej likwidacji zwierząt w wyniku realizacji programu zwalczania choroby był niewystarczający. Z 4 stad, w których w okresie objętym kontrolą stwierdzono zakażenie wirusem choroby Aujeszkyego, w 1 przypadku dokonano zasiedlenia zwierzętami o nieznanym pochodzeniu. PLW po uzyskaniu informacji o tym fakcie już po jego zaistnieniu (bez zgłoszenia właściciela stada) nie podjął stosownych działań. Było to niezgodne z wymogami rozdziału 3.6.1 programu zwalczania wirusa choroby Aujeszkyego u świń, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu.

9. NIK ocenia pozytywnie wydawanie 4 decyzji PLW o likwidacji stad. Decyzje te wydawano prawidłowo i terminowo z zachowaniem wymogów określonych w programie. Natomiast NIK negatywnie ocenia terminowość wydawania 4 spośród 5 losowo wybranych decyzji określających status epizootyczny stada. PLW wydał je przekraczając miesięczny termin ich wydania (od 25 do 55 dni) od daty przeprowadzenia badań, określonych w art.35§3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 Kodeks postępowania administracyjnego⁶.

9. Kontrola wykazała, że przestrzegane były warunki obowiązujące w zakresie przemieszczeń zwierząt do rzeźni ze stad zarażonych stosownie do wymogów rozdziału 3.7.2. i 3.6.2. programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń oraz prawidłowo wystawiano świadectwa zdrowia świń. Świadectwa te były zgodne z wymogami określonymi w instrukcjach Głównego Lekarza Weterynarii Nr GLWz.400/AD-1/08 z dnia 24.06.2008 r. i Nr GLWz.400/AD-1a/09 z dnia 13.07.2009 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagę Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. podjęcie działań w zakresie wyegzekwowania od rolników obowiązku zgłaszania prowadzenia działalności nadzorowanej, w tym chowu trzody chlewnej,
2. nawiązanie ściślejszej współpracy z ARiMR w zakresie aktualizacji bazy podmiotów podlegających nadzorowi,
3. skuteczny nadzór nad zasiedlaniem stad po uprzedniej likwidacji zwierząt w celu zapobieżenia wprowadzania zwierząt o nieznanym pochodzeniu,
4. terminowe wydawanie decyzji dotyczących statusu stada.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 178, poz. 1837 ze zm.

wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach nie podjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁶ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.